

บันทึก

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ได้
หวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการทหาร ในท้องที่ตำบลด่านแม่แฉลบ
ตำบลนาสวน และตำบลศรีสวัสดิ์ อำเภอสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ.
(ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ได้หวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์
ในราชการทหารที่จังหวัดกาญจนบุรี เป็นที่ราชพัสดุหรือไม่)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๒๐๓/๑๒๐๕๕ ลงวันที่ ๒๓
สิงหาคม ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงการคลังได้เสนอร่างพระ
ราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ได้หวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ใน
ราชการทหาร ในท้องที่ตำบลด่านแม่แฉลบตำบลนาสวน และตำบลศรีสวัสดิ์ อำเภอสวัสดิ์
จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาซึ่งนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีคำสั่ง
ให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีคำสั่งให้กองกฎหมายไทยเป็นผู้ตรวจ
พิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ซึ่งกองกฎหมายไทยได้ตรวจพิจารณาแล้วเห็นว่ามีปัญหาข้อ
กฎหมายบางประการที่สมควรนำเสนอให้กรรมการร่างกฎหมายวินิจัยให้เป็นที่ยุติเสียก่อน ดังนี้
คือ

(๑) ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ได้หวงห้ามไว้เพื่อใช้ประโยชน์ใน
ราชการทหารตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน ในท้องที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี
อำเภอวังขนาย อำเภอบ้านทวน และอำเภอวังกะ จังหวัดกาญจนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นที่
ราชพัสดุตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือไม่

(๒) การถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ได้หวงห้ามไว้เพื่อ
ใช้ประโยชน์ในราชการทหารตาม (๑) จะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติที่ราช
พัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ หรืออาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเรียกพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดิน
กฤษฎีกาจึงเสนอปัญหาดังกล่าวให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑)
พิจารณา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้พิจารณา
บันทึกคำชี้แจงสรุปความเป็นมาและความเห็นเบื้องต้นของกฎหมายไทยและเอกสารหลักฐานที่
เกี่ยวข้อง และได้เชิญผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรม
ที่ดิน) และผู้แทนกระทรวงกลาโหม (กองทัพบกและกรมพระธรรมนูญ) มาชี้แจงข้อเท็จจริงด้วย
แล้ว พอสรุปความเป็นมาของเรื่องได้ดังนี้

๑. ใน พ.ศ. ๒๔๘๑ รัฐบาลโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินพุทธศักราช ๒๔๗๘ ได้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน ในท้องที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอวังขนาย อำเภอบ้านทวน และอำเภอวังกะ จังหวัดกาญจนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๑ กำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน ในท้องที่จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อประโยชน์ในราชการทหาร โดยมีเจ้ากรมแผนที่ทหารเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการหวงห้ามที่ดินดังกล่าว ที่ดินภายในเขตที่ได้หวงห้ามไว้มีเนื้อที่ประมาณ ๓,๐๔๘,๗๕๐ ไร่ ปัจจุบันเนื้อที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี และบางส่วนอยู่ในเขตจังหวัดราชบุรีเนื่องจากมีการนำพื้นที่บางส่วนในเขตตำบลสวนผึ้งซึ่งเดิมอยู่ในเขตจังหวัดกาญจนบุรีไปขึ้นอยู่กับอำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี

๒. ใน พ.ศ. ๒๕๑๗ ทางราชการจำเป็นต้องอพยพราษฎรซึ่งอาศัยอยู่ในเขตที่จะถูกน้ำท่วมเนื่องจากการสร้างเขื่อนโครงการไฟฟ้าพลังน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (เขื่อนเจ้าแฉกร) คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๗ อนุมัติให้นำที่ดินบางส่วนในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินดังกล่าวในข้อ ๑ เนื้อที่ประมาณ ๘๑,๐๖๒ ไร่ มาจัดสรรเพื่อให้ราษฎรที่จะต้องอพยพจากบริเวณที่จะถูกน้ำท่วมอยู่อาศัยและทำกินโดยให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการ และเนื่องจากที่ดินบริเวณที่จะจัดสรรให้แก่ราษฎรเป็นที่ดินที่ทางราชการหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการทหารจึงต้องดำเนินการถอนสภาพก่อน ในชั้นแรก คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติตามประมวลกฎหมายที่ดินได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน แต่กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินซึ่งจะถอนสภาพเป็นที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งอยู่ในอำนาจดูแลรักษาของกระทรวงการคลังจึงได้ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังดำเนินการกระทรวงการคลังจึงได้ยกร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ได้หวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการทหาร ในท้องที่ตำบลด่านแม่แฉลบ ตำบลนาสวน และตำบลศรีสวัสดิ์ อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. เสนอต่อคณะรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้ส่งร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

(๓) ที่ดินที่ได้หวงห้ามไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในราชการทหารตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๘๑ นี้มีหลักฐานว่าได้ขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ

^๑ มาตรา ๕ การหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่า ให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุ

- (๑) ความประสงค์ที่หวงห้าม
- (๒) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการหวงห้าม
- (๓) ที่ดินซึ่งกำหนดว่าต้องหวงห้าม

ให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินดังกล่าวแล้วติดไว้ท้ายพระราชกฤษฎีกา แผนที่ที่กล่าวนี้ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกา แต่ในกรณีหวงห้ามที่ดินริมทางหลวงนั้น จะกำหนดเขตที่ดินซึ่งหวงห้ามนับจากเส้นกลางทางหลวงออกไปเป็นระยะทางดังจะได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาก็ได้

หมายเลขทะเบียนที่ กจ ๒๐๙ และได้เคยมีการถอนสภาพมาแล้วบางส่วน เนื้อที่ ๓๔๓,๗๕๐ ไร่ โดยพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ได้หวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการทหาร ในท้องที่ตำบลไทรโยค ตำบลท่าเสา ตำบลลุ่มสุม อำเภอไทรโยค ตำบลหนองเป็ด ตำบลท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์ และตำบลช่องสะเดา อำเภอเมืองกาญจนบุรี พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อนำไปกำหนดเป็นอุทยานแห่งชาติเขาสลอบซึ่งการถอนสภาพในครั้งนั้นอาศัยมาตรา ๘ วรรคสอง (๒)^๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับการใช้ประโยชน์ในที่ดินปรากฏว่า กระทรวงกลาโหม(กองทัพบกและกองทัพอากาศ) ได้เข้าไปใช้ประโยชน์ในราชการทหารเป็นบางจุด ส่วนในเขตที่จะเพิกถอนการหวงห้ามตามร่างพระราชกฤษฎีกาของกระทรวงการคลังฉบับนี้ กระทรวงกลาโหมได้จัดให้ราษฎรที่อพยพจากเขตที่ถูกน้ำท่วมตามโครงการเชื่อมไฟฟ้าพลังน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเข้าอยู่อาศัยตามมติของคณะรัฐมนตรีมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ ตามข้อเท็จจริงที่ดินเฉพาะแปลงที่จะเพิกถอนการหวงห้ามนี้ในปัจจุบันจึงไม่มีการใช้ประโยชน์ในราชการทหารแต่อย่างใด และกระทรวงกลาโหมไม่ขัดข้องที่จะเพิกถอนการหวงห้ามครั้งนี้

๔. ในชั้นพิจารณาของกองกฎหมายไทยในปัญหาที่ว่าที่ดินที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการทหารเป็นที่ราชพัสดุหรือไม่ นั้น กองกฎหมายไทยมีความเห็นไม่ตรงกับความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องคือกรมธนารักษ์ โดยกองกฎหมายไทยมีความเห็นว่าแม้จะมีพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามที่ดินไว้ แต่ที่ดินบริเวณที่จะเพิกถอนการหวงห้าม กระทรวงกลาโหมไม่ได้ใช้ประโยชน์แต่อย่างใด ที่ดินแปลงนี้จึงเป็นที่รกร้างว่างเปล่าซึ่งเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๔^๓(๑) แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ไม่เป็นที่ราชพัสดุ และ

^๒ มาตรา ๘ วรรค ๑

วรรค ๒

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองอาจถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น หรือนำไปจัดเพื่อประชาชนได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

วรรค ๑

วรรค ๒

(๒) ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองได้ ถ้าทบวงการเมืองนั้นเลิกใช้ หรือไม่ต้องการหวงห้ามหรือสงวนต่อไป เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพแล้วคณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ใช้ หรือจัดหาประโยชน์ก็ได้ แต่ถ้าจะโอนต่อไปยังเอกชน ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ และถ้าจะนำไปจัดเพื่อประชาชนตามประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

^๓ มาตรา ๔ ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

การถอนสภาพต้องดำเนินการตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่กรมธนารักษ์เห็นว่า ที่ดินที่จะถอนการหวงห้ามได้มีพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการทหารตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๑ และได้มีการขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ด้วยแล้ว ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะและเป็นที่ราชพัสดุ ซึ่งการถอนการหวงห้ามต้องดำเนินการตามมาตรา ๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

เนื่องจากร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินฉบับนี้มีปัญหาข้อกฎหมายและความเห็นของกองกฎหมายไทยไม่ตรงกับความเห็นของกรมธนารักษ์ กองกฎหมายไทยจึงเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาให้นำปัญหาดังกล่าวหารือกรรมการร่างกฎหมายเพื่อพิจารณาให้ความเห็น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น มาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๑๓๐๔ สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทั้งทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่งทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

(๓) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงทหาร สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทโธภัณฑ์”

ส่วน “ที่ราชพัสดุ” นั้น มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๔ ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

^๔ มาตรา ๙ ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้น หรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว หรือที่ราชพัสดุที่ทางราชการหวงห้ามไว้และทางราชการไม่ประสงค์จะหวงห้ามอีกต่อไป ให้ถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือถอนการหวงห้าม แล้วแต่กรณี โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ”

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวข้างต้นแล้วจะเห็นได้ว่า “ที่ราชพัสดุ” นั้น ได้แก่อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิดที่มีใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ซึ่งบัญญัติยกเว้นไว้ใน (๑) (๒) และในวรรคสองของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามมาตรา ๑๓๐๔ (๓) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

๒. สำหรับที่ดินที่ได้หวงห้ามไว้ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินในท้องที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอวังขนาย อำเภอบ้านทวน และอำเภอวังกะ จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. ๒๕๑๑ นั้น ได้กำหนดเหตุผลของการหวงห้ามไว้ในคำปรารภแห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ว่า เพื่อประโยชน์ในราชการทหาร และเมื่อได้กำหนดเขตหวงห้ามที่ดินแปลงนี้ไว้ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้วปรากฏว่า ทางราชการทหารได้ปกครองดูแลและเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวในราชการทหารตลอดมา ที่ดินดังกล่าวจึงมีใช้ที่รกร้างว่างเปล่าซึ่งบุคคลอาจได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน แต่เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามมาตรา ๑๓๐๔ (๓) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

อนึ่ง ที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติแผ่นดินที่สงวนไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามมาตรา ๑๓๐๔ (๓) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น ได้มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๗๓/๒๕๒๕ และคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๓๕-๓๗๓๙/๒๕๒๕ วินิจฉัยว่า แม้ทางราชการจะมีได้ใช้ประโยชน์แต่ถูกราชการครอบครองใช้ประโยชน์มานานเท่าใดก็ไม่ทำให้ที่ดินนั้นเปลี่ยนสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทอื่นไปได้ และการครอบครองนั้นไม่ว่าจะช้านานเพียงใดก็ไม่ทำให้ราชการได้กรรมสิทธิ์ ดังนั้น สำหรับที่ดินซึ่งได้สงวนหวงห้ามไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในราชการทหารแปลงนี้เมื่อยังมีได้ถอนการหวงห้ามตามกฎหมาย แม้ทางราชการทหารจะได้ใช้ประโยชน์หรือไม่ก็ตาม ก็ไม่ทำให้ที่ดินดังกล่าวเปลี่ยนสภาพจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะไปแต่อย่างใด และเมื่อพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มีผลใช้บังคับแล้ว ที่ดินดังกล่าวย่อมเป็นที่ราชพัสดุ เมื่อทางราชการไม่ประสงค์จะหวงห้ามอีกต่อไปก็ต้องถอนการหวงห้ามตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

(ลงชื่อ) กำธร พันธูลภ

(นายกำธร พันธูลภ)

ประธานกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑

ธันวาคม ๒๕๒๘